

<https://jurnalul.ro/amp/bende-sandor-cernavoda-reactoare-oprite-dunare-energie-1044771>

România, probleme uriaşe la Cernavodă după oprirea reactoarelor. Bende Sandor: „Cineva încasează bani foarte mulţi, dar vinovatul se pierde undeva pe drum”

România se confruntă cu o situaţie dificilă la Cernavodă, după oprirea celor două reactoare nucleare pe fondul nivelului foarte scăzut al Dunării. Bende Sandor, preşedintele Comisiei pentru industrii şi servicii din Camera Deputaţilor, a criticat modul în care este gestionată problema apei necesare răcirii centralei şi a comparat situaţia cu cea din Ungaria şi Bulgaria.

Bende Sandor: „La noi s-a întâmplat ceva”

Problemele de la Cernavodă au readus în prim-plan vulnerabilitatea sistemului energetic românesc în perioadele în care Dunărea înregistrează debite extrem de reduse.

Centrala nuclearelectrică de la Cernavodă are nevoie de apă din Dunăre pentru sistemele de răcire. În 2026, scăderea accentuată a nivelului fluviului a dus la oprirea controlată a celor două unităţi. CNCAN a precizat că Unitatea 1 a fost oprită la 28 iulie, iar Unitatea 2 la 13 august, măsurile fiind luate conform procedurilor de securitate nucleară.

La conferinţa „Energia în priză”, organizată de Ziarul Bursa, Bende Sandor a susţinut că problema nu trebuie privită exclusiv prin prisma secetei şi a debitului Dunării. Deputatul a invocat necesitatea unor investiţii şi lucrări de întreţinere pe cursul apei şi a făcut referire la modul în care sunt gestionate responsabilităţile între instituţii.

„Avem nevoie şi de investiţii în ceea ce înseamnă reactoarele 3 şi 4 de la Cernavodă. Ştiu, contestatarii pot să spună că nivelul apelor a scăzut... A scăzut, dar nu atât de tare încât să nu mai putem produce cu aceste investiţii absolut deloc energie. Şi când vorbim de centrala nucleară, unii ar putea să spună, bine, avem două reactoare şi nici acelea nu funcţionează. Nu funcţionează pentru că, dacă nu faci lucrări de mentenanţă pe cursul apelor de pe o zi pe alta, nu se întâmplă nimic. Dacă nu faci mentenanţă un

an - doi la rând, nu se întâmplă nimic. Dar când nu faci mentenanță 40 - 50 de ani la rând, atunci s-ar putea să ai o problemă. Ungaria, la un debit al Dunării mult mai mic, la Paks, cu 2.200 MW putere instalată, n-a oprit nicio zi, cu toate că era pericolul să trebuiască să oprească. Bulgarii de la Kozlodui, din aceeași Dunăre, răcesc centrala și cumpărăm energie produsă de la ei. La noi s-a întâmplat ceva, nu știu. Nuclearelectrica plătește taxe către "Apele Române". "Apele Române" ar trebui să asigure cantitatea de apă, dar dragarea ar trebui să o facă Ministerul Transporturilor. Și uite-așa, cineva încasează bani foarte mulți, dar vinovatul se pierde undeva pe drum, iar noi, cetățeni, consumatori, s-ar putea să avem la un moment dat o problemă. Cele două reactoare nu funcționează, nu produc. Contractele pe termen lung nu pot fi folosite de furnizori și acea energie care nu este produsă de către Nuclearelectrica, care este într-o situație de forță majoră, trebuie cumpărată de pe piața liberă, cu prețul de PZU", a precizat deputatul, la conferința "Energia în priză".

Ce se întâmplă cu cele două reactoare de la Cernavodă

Oprirea reactoarelor nu reprezintă, potrivit autorităților de reglementare, un incident de securitate nucleară. CNCAN a transmis că ambele unități sunt menținute în stare sigură de oprire și că nivelul existent în bazinul de aspirație permite funcționarea normală a sistemelor de răcire pentru reactoarele oprite.

În același timp, autoritățile au pregătit măsuri speciale pentru asigurarea apei necesare centralei. Guvernul a aprobat un plan etapizat care poate include amplasarea unor nave și barje pe aproximativ 600 de metri, realizarea unei închideri modulare cu pontoane și hidrobaraje și, dacă va fi necesar, utilizarea unor pompe de mare capacitate. Intervenția poate fi activată în funcție de nivelul apei din bazinul prizei de apă al centralei.

Potrivit documentației Nuclearelectrica, apa din Dunăre este utilizată pentru circuitele tehnologice de răcire ale centralei și nu intră în contact cu circuitul primar, nuclear.

Riscul pentru prețul energiei electrice

Bende Sandor susține că oprirea celor două reactoare poate avea consecințe asupra pieței de energie, deoarece producția care nu mai este asigurată de Nuclearelectrica trebuie înlocuită prin achiziții de pe piață.

„Avem o energie sigură, la un preț competitiv și cât se poate de "verde". O altă discuție la care mi-au atras atenția oamenii când am fost acasă în teritoriu și am stat de vorbă cu ei. Mi-au spus în felul următor: "Domnul deputat, ne-ați tot spus că dacă trecem la energia "verde" la energia regenerabilă, prețurile vor scădea, dar de când citesc în ziare că avem un procent mai mare de energie "verde", prețul s-a triplat". Vedeți? O abordare simplă. În 2020, 68 de bani kilowatul, în 2026, 1,60 de bani kilowatul. Are dreptate omul: 1,60 e mai mult decât 68 de bani. Nu știu care este motivul. Cred că și sper că nu neapărat trecerea la o energie regenerabilă, la o energie "verde", dar asta este percepția oamenilor pe care o simt", a spus Bende Sandor.

Afirmațiile deputatului despre evoluția prețurilor reprezintă perspectiva exprimată de acesta la conferință și nu trebuie confundate cu o concluzie privind cauza creșterii prețurilor la electricitate.

În cazul Cernavodă, însă, impactul opririi este legat direct de producția nucleară indisponibilă. Nuclearelectrica a comunicat că cele două unități sunt menținute în condiții de siguranță, iar repornirea depinde de evoluția condițiilor hidrologice și de îndeplinirea criteriilor tehnice.

România are resurse, dar problema este infrastructura

Bende Sandor a susținut că România are un potențial energetic important, însă acesta nu este exploatat suficient. Deputatul a legat această situație inclusiv de nivelul consumului de energie pe cap de locuitor.

„România este pe ultimul loc la ceea ce înseamnă, în Uniunea Europeană, consumul de energie pe cap de locuitor. Asta spune ceva. Posibilitate avem, dar depinde de noi cum ne folosim de acest lucru. La noi este un proverb: "Dumnezeu îți dă, dar nu-ți pune în traistă", așa că va trebui să vedem ce facem și din acest punct de vedere", a adăugat președintele Comisiei pentru industrii și servicii din Camera Deputaților.

Problema Cernavodă este astfel plasată de deputat într-un context mai larg: România dispune de resurse și capacități de producție, dar infrastructura, investițiile și modul în care sunt administrate resursele pot deveni factori decisivi în funcționarea sistemului energetic.

Avertisment și pentru piața carburanților

Bende Sandor a vorbit și despre posibilitatea apariției unor probleme pe piața carburanților. În opinia sa, vulnerabilitatea este mai mare în cazul motorinei, unde România depinde într-o proporție semnificativă de importuri.

„După cunoștințele mele, România, în cazul benzinei, poate aproape în totalitate să-și producă cantitățile necesare. În schimb, în cazul motorinei, undeva la 60% se importă. Deci rafinăriile din România pot să producă o cantitate de 40%, nemaiținând cont că și din această producție o parte din țitei este importat. Este greu și situația se va mai agrava. Dacă ne uităm la ce s-a întâmplat în Orientul Mijlociu în ultimele zile, ambele strâmtori sunt blocate, practic, și conducta din Arabia Saudită, din estul în vestul țării, este nefuncțională. Probleme sunt și cu capacitățile de rafinarea din Rusia. Bine, Uniunea Europeană nu dorește, nu cumpără, nu face afaceri cu Rusia, dar, la nivel global, producția lor contează și, deci, contabilitatea totală lipsește. Asta ar trebui de undeva să suplinim și, dacă nu este, atunci înseamnă că e o problemă. Deci, 6% la nivel global este foarte mult”, a apreciat Bende Sandor.

Cernavodă, între Dunăre, energie și investiții

Situația de la Cernavodă scoate în evidență legătura dintre infrastructura energetică și cea hidrotehnică. În cazul României, nivelul excepțional de scăzut al Dunării a impus oprirea controlată a celor două unități nucleare și adoptarea unor măsuri speciale pentru asigurarea apei necesare răcirii.

Autoritățile au subliniat că măsurile sunt legate de securitatea și continuitatea funcționării centralei, iar oprirea reactoarelor nu a generat un risc nuclear pentru populație sau mediu.

În paralel, declarațiile lui Bende Sandor readuc în discuție investițiile în infrastructura de apă, dragarea și întreținerea cursurilor navigabile, precum și proiectele de dezvoltare a producției nucleare. Discuția despre reactoarele 3 și 4 de la Cernavodă se înscrie, astfel, într-o dezbatere mai amplă despre securitatea energetică a României și capacitatea țării de a-și folosi infrastructura existentă în condiții climatice tot mai dificile.

Ziarul Bursa a organizat luni cea de-a XIV-a ediție a conferinței „Energia în priză”, eveniment în cadrul căruia au fost abordate problemele actuale ale sectorului energetic.